Voorzitter,

Het is de bedoeling dat wij vandaag onze beschouwing geven op het herstelplan zoals dit inmiddels voor ons ligt. Bij een beschouwing hoort echter ook een terugblik naar het verleden. Hoe zijn wij in de problemen geraakt? Zijn de uit de pan gerezen kosten in het sociaal domein de enige oorzaak of zijn er onderliggende redenen die ten grondslag liggen aan de huidige problematiek? Wij hopen hier antwoorden op te vinden.

De VVD is van mening dat de problemen in grote mate zijn veroorzaakt door het sociaal domein. Echter, we moeten niet de ogen sluiten voor de problemen binnen Westervoort. Dit mag naar onze mening ook gerust uitgesproken worden. Het was de bedoeling dat wij het sociaal domein zouden transformeren. Dit zou een baanbrekend iets worden waarmee wij hoopten de kosten binnen het sociaal domein in toom en beheersbaar te houden. Ten behoeve van deze transformatie werd de transformatieagenda uitgevonden. Deze agenda vond unaniem steun in onze Raad. Het probleem was dat het twee (2) jaren duurde alvorens deze agenda een keer gereed was om voor te leggen aan de Raad. Toen de agenda afgerond was, stond onze mooie gemeente inmiddels onder preventief toezicht van de provincie. Kortom: ja, er zijn problemen met de financiering van de jeugdzorg en de WMO vanuit de centrale overheid, maar we moeten niet onze ogen sluiten voor de rol die wij als Westervoort zelf hebben in het ontstaan van de problemen. Ook bij ons is niet alles goed gegaan.

Tot zo ver onze terugblik, Voorzitter. Toen wij onder toezicht geplaatst werden, gaf de provincie aan dat er een herstelplan op tafel diende te komen. Dit herstelplan zou moeten zien op het creëren van een structureel sluitende begroting en het herstellen van de algemene reserve. Hoewel dit een duidelijke opdracht is, was het zeker geen makkelijke opdracht. Immers: de begroting van Westervoort is niet dusdanig hoog dat er een paar miljoen gevonden kan worden door anders te begroten. Om een paar miljoen euro te vinden moeten wij het hart van onze gemeente te lijf gaan. We zullen het arm moeten amputeren teneinde het hart te laten kloppen. In dat verband is het goed dat Westervoort een gemeente is waar vrijwilligers het dorp dragen. Met of zonder steun; wij zijn ervan overtuigd dat deze fantastische mensen hun geweldige werk zullen voortzetten.

Inmiddels ligt er een herstelplan op tafel. In dit herstelplan worden – om de beeldspraak voort te zetten – de vingers van het lichaam afgesneden. Een hoop bezuinigingsmaatregelen worden voorgelegd aan onze Raad. Deze maatregelen variëren van een verhoging van belastingen tot het verlagen van subsidies. Ergens is dit natuurlijk logisch. Een overheid kan slechts op twee (2) manieren meer geld genereren. Je kan minder uitgeven en meer binnen krijgen. Door onze precaire situatie snijdt het mes aan beide kanten. Niet alle voorgestelde bezuinigingen zouden maatregelen zijn die wij in ons verkiezingsprogramma op zouden nemen. Elke partij die bij de volgende gemeenteraadsverkiezingen wil groeien, zou wel gek zijn om dit te steunen. De VVD – u kent ons inmiddels als een realistische en constructieve oppositiepartij – geldt dit niet voor. Wij zijn daadwerkelijk bereid om onze heilige huisjes te laten varen om Westervoort er bovenop te krijgen. Dit is echter niet ten koste van alles. De VVD stelt twee (2) voorwaarden aan onze steun voor dit herstelplan.

De eerste voorwaarde is dat VVD leefbaar moet blijven. De tweede voorwaarde is dat VVD aantrekkelijk moet blijven voor mensen om te komen wonen. Ik zal beginnen met de tweede voorwaarde. In het huidige concept-herstelplan ligt voor de mogelijkheid om de OZB-belasting met – weer – met 10% te verhogen. Dit is een gevaarlijk voorstel. Het kan de aantrekkelijkheid van Westervoort als potentiele woonplaats wegnemen. Ik zeg dit niet omdat de OZB belangrijk is voor de VVD, maar omdat dit een oprecht punt van zorgen is voor ons. Minder inwoners betekent namelijk nog minder inkomsten. Nog minder inkomsten betekent meer financiële malaise. Nog los daarvan betekent de verhoging van de OZB-belasting dat de bezuinigingen wederom op het bord van slechts een (1) groep komen: de huiseigenaren. Dit is simpelweg onrechtvaardig.

Voorzitter, in Westervoort is het goed gebruik om – wanneer je met een voorstel komt – dekking te bieden voor deze voorstellen. De VVD houdt zich hieraan. Op dit moment wordt de facto slechts de verlaging van de hondenbelasting uit 2019 teruggedraaid. Dit terwijl de OZB, als dit voorstel door de Raad aangenomen wordt, met 25% verhoogd wordt. Onrechtvaardiger kan bijna niet. Eerlijker zou het zijn wanneer de keuze van het nemen van een hond zwaarder belast zou worden. Mensen kiezen voor een huisdier. Zij kiezen niet voor een woning. Dit voorstel zal de minima in Westervoort niet raken. Zij kunnen volgens vaste wetgeving namelijk kwijtschelding van gemeentelijke belastingen aanvragen wanneer zij zich onder de inkomensgrens bevinden. Wij stellen concreet dan ook voor om boven de huidige bezuiniging op de hondenbelasting dit bedrag te verdubbelen. Dit staat gelijk aan – bijna – 1% OZB-verhoging.

De VVD heeft geconstateerd dat de provincie de bezuiniging op het wegennet in Westervoort niet toestaat. Een gedegen onderbouwing en uitleg missen wij hierbij. Waarop baseert de provincie dit? Is de provincie van mening dat de wegen in Westervoort op dit moment zich in een slechte staat verkeren? Wij vinden dit namelijk niet. Wij stellen dan ook voor om de bezuinigingsmaatregel zoals vastgesteld bij de Voorjaarsnota (het CDA en de VVD diende hierover een amendement in) nieuw leven in te blazen. Wij begrijpen terdege dat we hier niet € 50.000,- kunnen bezuinigen, want dan is het risico veel te groot dat de provincie deze bezuiniging wederom afkeurt. Realistischer zou zijn om deze bezuiniging op dit moment in te schalen op een bedrag groot € 25.000,-.

Wij lezen verder dat het afschaffen van de Gelrepas een bezuiniging op zou leveren van € 121.467. Daarnaast zou het afschaffen van het minimabeleid een bezuiniging van € 163.500 in de kas moeten brengen. Het College heeft deze mogelijkheden niet overgenomen. Wij kunnen ons hier wel iets bij voorstellen. Het afschaffen van de Gelrepas en het minimabeleid zou zeker niet goed zijn voor Westervoort. Hier zullen wij dan ook niet voor pleiten. Waar de VVD wel voor pleit is het minimaliseren van beide posten. Hoe zou – volgens het College – een versobering van het minimabeleid eruit zien? Wat zou het financieel voor Westervoort betekenen als de inkomenseis voor de Gelrepas omhoog gaat? De VVD denkt hiermee wederom te kunnen bezuinigen. Wij weten natuurlijk niet precies om welk bedrag het gaat, maar wij kunnen ons goed voorstellen dat dit om 10 duizenden euro's (kan) gaan. Dit, Voorzitter, is waar de VVD het geld vandaan wil halen om de OZB (veel) minder hard te laten stijgen. Doen wij dit niet, dan bestaat immers het levensgrote risico dat steeds minder mensen een huis zullen kopen in Westervoort.

Voorzitter, wij sluiten onze ogen niet voor de OZB-opbrengsten. Als erkend melkkoe kan dit een hoop opleveren. Zou het in dat verband niet verstandig zijn om de Nieuwhof om te laten bouwen tot appartementen? Appartement die betaalbaar zijn voor jongeren. Hiermee worden twee (2) vliegen in 1 klap geslagen. Je genereert en meer structurele belastingopbrengsten en je krijgt woningen voor jongeren, wij zijn benieuwd naar de mening van de andere fracties en het colleges hierover.

Ik wil vandaag nog een voorstel behandelen dat het college niet heeft overgenomen. Het huis heeft als idee aangeleverd om te bezuinigen op de trainingen voor de medewerkers van het Klantcontactcentrum. Wij begrijpen de overweging van het College om hier niet in mee te gaan. Je wil als gemeente immers niet dat je inwoners minder goed bediend worden. Toch stellen wij voor om deze bezuiniging wel door te voeren. Wij menen dat het KCC op dit moment op een erg goed niveau functioneert. Naar onze mening is het meer dan acceptabel om deze trainingen voor een paar jaar op on-hold te zetten. Dit temeer daar waar de educatie en trainingen voor raadsleden ook voor bezuinigingen vatbaar is.

Dan, voorzitter: wij menen dat wij op het gebied van de openbare orde nooit moeten bezuinigen. Wij hebben geluk als Westervoort dat wij een burgemeester hebben die hier zo bedreven in is. Zijn netwerk en ervaring maken hem een expert wat betreft de openbare orde. Als Gemeenteraad hebben wij de plicht hem hierbij te ondersteunen. Wij zullen dus altijd bereid moeten zijn om geld beschikbaar te stellen hiervoor. Zonder geld kan zelfs onze burgemeester weinig. Elk voorstel dat bezuinigt op de openbare orde zal de VVD dan ook niet kunnen steunen.

Als VVD zijn wij van mening dat Westervoort strenger moet worden. Dit hoeft niet per se naar de inwoners te zijn. Strenger zijn kan ook betekenen dat we scherper zijn in een overgang van de WMO naar de WLZ. Het ene is namelijk voor rekening van de gemeente, het ander niet. Wij hopen van harte dat de gedragswetenschapper hierin iets kan betekenen. Wat wij ons wel afvragen is waarom een hoop bezuiniging pas volgens jaar of zelfs in 2023 starten. In een tijd van nood dienen er draconische maatregelen te volgen. Ja, ze zullen slecht zijn voor ons dorp. Ja, ze zullen ons allemaal raken. Het zal echter wel moeten. Dat is dus hetgeen de VVD voor pleit.

In de huidige tijd kan je ook niet meer heen om de Gemeenschappelijke Regelingen natuurlijk. Een belangrijke daarvan is de GR 1Stroom. Dit is dusdanig geld opslurpend dat de vraag opgeworpen dient te worden of een bestuurlijke fusie niet een veel grotere besparing met zich meebrengt. Collega's, vat dit niet op als een pleidooi voor een bestuurlijke fusie. Het betreft hier het opwerpen van een vraag of iets niet een grotere besparing oplevert. Vervolgens dient er een politieke afweging plaats te vinden om te bepalen of wij al dan niet voorstander zijn van een bestuurlijke fusie. Juiste informatie en cijfers is voor het maken van de politieke afweging echter noodzakelijk. Wij vragen het college dan ook om een dergelijk onderzoek op te starten en ons over de uitkomst hieromtrent te informeren.

In een eerder stadium hebben wij al een voorstel gedaan. Wij hebben de suggestie gedaan om het sociaal domein met een andere blik aan te vliegen. Ons voorstel hieromtrent beheerst om alle niet-wettelijk verplichte taken op 0 te zetten. Vervolgens kunnen wij als Raad met elkaar het debat aangaan om te bepalen hoeveel er bij de 0 moet komen. Dit

betekent dus niet dat wij zeggen dat we niets meer aan het sociaal domein uit moeten geven, maar dat wij van mening zijn dat er met een andere blik naar het sociaal domein gekeken moet worden. Wij denken dat deze andere benadering een besparing met zich mee kan brengen.

Voorzitter, ik sluit af met hetgeen waar ik mee begon. Wij kunnen op dit moment niet volstaan met het afhakken van de vingers. In de huidige situatie dient de complete hand eraf te gaan. Zonder dat te doen zal Westervoort er niet bovenop komen. Dit zal waarschijnlijk resulteren in een verplichte herindeling.

Ik dank u. Voor zover mijn eerste termijn.